

Planrevision 2009

Ærø Kommunalbestyrelse vedtog en udviklingsstrategi i efteråret 2008 på baggrund af en række visionsmøder, borgerinddragelse og politiske drøftelser året igennem. Som en del af udviklingsstrategien besluttede kommunalbestyrelsen også, at der hvert forår skal afholdes et strategiseminar, hvor der følges op på hvor langt man er kommet med opfyldelse af strategiens mål, og hvor man drøfter eventuelle justeringer af strategien.

Kommunalbestyrelsen drøftede på visionsseminar 15. april 2009 hvor langt kommunen var kommet med realiseringen af Udviklingsstrategi 2008-2013, samt hvilke ny fokusområder, der er behov for at indarbejde.

Nedenstående tekst er en sammenfatning af den til mødet udarbejdede administrative redegørelse med mødereferatet og kommentarerne til dette.

Børn og unge

Der er løbende foretaget individuelle løsninger af de konkret opståede behov vedr. pasning af syge børn, morgen/aftenpasning og støtte til fremmedsprog.

Kommunen har fortsat ikke lukkedage i pasningstilbuddene, og der gives fortsat pasningsgaranti fra dag 1. Styringen af kapaciteten er nu udviklet, så den hurtigt kan tilpasses skiftende pasningsbehov.

En madordning, hvor alle børn i børnehaverne tilbydes mad 5 dage om ugen er lige på trapperne, ligesom børnene i fritidsordningerne vil få et let måltid, når de kommer fra skole. I en del af folkeskolen og fritidshjemmene tilbydes en madordning med delvis forældrebetaling.

Der har ikke været arbejdet med indførelse af en "Ærø på prøve" ordning.

Til støtte for udlændinge, som bosætter sig på Ærø, tilknyttes der en fast kontaktperson i Borgerbutikken. Der er ikke gennemført integrationskursus for personale ved børnehaver og skoler, men der tilbydes sprog- og kulturundervisning for udlændinge via AOF på Ærø.

Der er ikke etableret en "Ærø bedsteforældre" ordning, men der arbejdes med etablering af lignende ordninger.

Der skal fortsat arbejdes videre med Ungdomshuset, med udgangspunkt i den eksisterende ungdomskultur, herunder udviklingen i forbrug af rusmidler, omsorgssvigt mv. SSP indsatsen skal styrkes med et øget fokus på misbrugsproblemer. Der er endnu ikke etableret en SSP-hjemmeside.

De offentlige legepladser forbedres løbende, men der er endnu ikke taget initiativ til at få dem i den grønne vejviser.

De kommunale fritidstilbud til 4.-6. klassetrin er fordoblet.

Tanken om at oprette en heldagsskole er foreløbigt droppet, da der ikke er børn nok med samme type problemstillinger til at bære etableringen af den.

Der er tilbud til børn af alkoholbelastede forældre.

Infrastruktur og transport

Der arbejdes målrettet med en bedre løsning af øens færgebetjening. Der er indgået aftale med Velfærdsministeriet og Svendborg Kommune om, at der gennemføres en uvildig konsulentanalyse af tre forskellige fremtidige færgestrukturscenarier. Undersøgelsen er udbudt i licitation primo april 2009 og den forventes gennemført inden udgangen af september 2009.

Der lægges i den kommende kommuneplan op til arealreservation til en eventuel fremtidig flyveplads i Borgnæs, hvis der viser sig økonomiske muligheder for etablering af en ny flyveplads dér med asfalteret landingsbane.

Der har været gennemført en undersøgelse af ærøboernes interesse i, at der tilbydes højhastighedsinternet til alle husstande. Interessen var ikke stor nok til, at det vil kunne etableres på markedsmæssige vilkår, og der har endnu ikke vist sig en investor, der er interesseret i at foretage den fornødne investering mod et eventuelt fremtidigt afkast.

Der arbejdes med en ny plan for den kollektive trafik fra 2010. Det undersøges dels, om der kan køres med mindre busser på de tyndt belagte afgange, og dels om en del af den nuværende rutekørsel kan erstattes med teletaxi. Undersøgelsen afsluttes i 2009 hvorefter den kollektive trafik bringes i udbud. Den ny trafikplan træder i kraft 10. august 2010.

Der er ikke på nuværende tidspunkt opbakning fra de private vandværker til en sammenlægning i én vandforsyning for hele øen. Derimod er der stor interesse for etablering af et nødberedskab, sådan at de nuværende vandforsyninger kan levere vand til hinanden i nødsituationer. Der udarbejdes en nødforsyningsplan i løbet af 2009.

Der er ikke taget skridt til en sammenlægning af varmforsyningselskaber, men der arbejdes på udvidelse af solfangeranlæggene både i Marstal og i Ærøskøbing, ligesom mulighederne for udvidelse af forsyningsområdet i Marstal afsøges. Marstal Fjernvarme arbejder endvidere på indførelse af nye teknologier til udnyttelse af solvarme til elproduktion. Endvidere undersøges mulighederne for en lokal produktion af energipil til supplement af halm og biolie.

Nyt: Der ønskes en langsigtet plan for en gennemgribende reovering/vedligeholdelse og udvikling af de 2 kommunale havne.

Uddannelse og kultur

Ærø har en velfungerende folkeskole, der ud over fagligheden profilerer sig på, at lærere, børn og forældre på øen passer på hinanden og deres skole, og at eleverne er noget for hinanden.

Ærø har en velfungerende musikskole med en kvalitet, der også gør øen attraktiv på dette område.

Der arbejdes fortsat på at Ærø skal være en uddannelses-ø, men der er et langt og sejt træk, der først vil vise sine resultater hen over en årrække.

Der er ikke formuleret en ø-dækkende kulturpolitik, men der arbejdes med at bringe flere kulturtilbud til øen gennem samarbejdet i Sydfyns Udviklings Samarbejde, SUS, hvor Ærø

deltager i Event Sydbyn, der bl.a. støtter den internationale maskefestival på Ærø, der løber af stablen i juni 2009.

Der er ikke oprettet en uddannelsesorganisation for Ærøs samlede uddannelses tilbud.

Tankerne om oprettelse af et "Ærø Sommeruniversitet" og et "Ærø Vinteruniversitet" er der ikke arbejdet videre med.

Der er i samarbejde med Naturturisme I/S, Ærø Naturskole, Ærø Museum, Ærø Eneogkøkken og VE-organisationen ved at blive etableret et naturformidlingscenter på Søbygård under overskriften "Kys Frøen". Centerets primære målgruppe vil være forældre med børn.

Der er etableret en arbejdsgruppe, der arbejder målrettet på at få Ærøskøbing optaget på UNESCO's liste over verdenskulturarv. Der afholdes borgermøde om emnet for beboere og fritidshusejere i det gamle Ærøskøbing den 7. maj 2009.

Der er ikke arbejdet med oprettelse af en pensionisthøjskole.

Der arbejdes med den fremtidige organisering og drift af Søbygård, og en model herfor forventes på plads i 2009.

Arbejdet med den fremtidige organisering af museerne fortsætter

Der arbejdes fortsat med udviklingen af Bevaringsværftet, Helvegsminde Skolehjem og Velkomstcenteret.

Ærø Højskole og Ærø Museum har endnu ikke taget initiativ til dannelse af et kulturråd.

Folkebibliotekerne spiller fortsat en vigtig rolle som kulturformidlere både i forhold til fastboende og i forhold til turister.

Der er ikke dannet et idrætsråd.

Ærø-kalenderen er etableret i Turist- og Erhvervsforenings regi

Nyt: Fokus på udvikling af de pædagogiske principper (alternative indlæringsformer) i småbørnsskolerne

Nyt: Arbejde på at få staten til at støtte vedligeholdelsesopgaven på Søbygård

Sundhed og ældrepleje

Der arbejdes indenfor lovgivningens rammer for større mulighed for til- og fravalg i plejeydelserne.

Der arbejdes i nogen grad på yderligere aktivitetstilbud til de raske og velfungerende ældre.

Ikke mindst gennem deltagelse i KRAM-projektet er der arbejdet med sundhed og det gode liv.

Det overvejes fortsat at samle kommunens tilbud på handicapområdet.

Der er ikke etableret brugerbetalte vinterbadefaciliteter.

Der arbejdes fortsat på at styrke sundhedsvæsenet på Ærø gennem samarbejde mellem de praktiserende læger på Ærø, speciallæger i Svendborg og personalet på Ærøskøbing Sygehus. Akutberedskabet med kirurgisk funktion og fødsler er fortsat en bærende søjle på sygehuset. Sygehusmiljøet indeholder i dag følgende funktioner:

- Medicinsk afdeling
- Planlagt kirurgi
- Røntgenfunktion
- Laboratoriefunktion
- Konsultationslokaler for tilrejsende kiropraktorer
- Telemedicinske funktioner
- Genoptræningsfunktion i kommunalt regi sammen med kommunens øvrige genoptræningstilbud

- og almen lægepraksis er på vej.

Der er ikke etableret omsorgstandpleje lokalt.

Kommunen er tæt på at have samlet terapeuter og sygeplejersker ét fælles sted. Derudover etableres dagcenter i Ærøskøbing. Visiteringen til dagcentrene vil blive fjernet, så der bliver adgang for alle.

Der er ikke arbejdet med nye boformer for ældre.

Der er etableret lokal efteruddannelse og kompetencegivende uddannelse på sundhedsområdet.

Turisme og erhverv

Ærø Turist- og Erhvervsforening

Ærø Turist- og erhvervsforening er gjort slagkraftig med god økonomi.

Foreningen arbejder på at etablere en udviklingspark for iværksættere fx i en af de ledige kommunale ejendomme. Der mangler dog en afklaring af, i hvilken grad kommunen har ressourcer til at gå ind og støtte et sådant projekt finansielt.

En serviceuddannelse for de personer, der har direkte kontakt til turisterne er i støbeskeen i samarbejde med Oplevelsernes Akademi og VUC Fyn. Forventes startet efter sommerferien 2009.

Det er lykkedes at koordinere åbningstiderne for øens spisesteder, sådan at der altid er et eller flere steder åbent til frokost og til aften.

Der arbejdes løbende med etablering af nicheproduktioner. Således udvider Honninghuset med tilskud fra LAG, Sæberiet udvider med ny produktionslinje, flydende sæbe, med tilskud fra LAG, og Earthenergy etablerer udviklingscenter på Ærø for elscootere med mere med tilskud fra LAG.

Det Blå Ærø søges bl.a. udviklet gennem erhvervsprojektet Maritime Potentialer, som udføres i regi af Sydfyns Udviklingssamarbejde, SUS.

Turist- og Erhvervsforeningen har truffet principbeslutning om, at Ærø skal være den foretrukne vandrerute i 2012. Foreningen er optaget som medlem af Walking Denmark og markedsføringen er kommet godt fra start.

Der er endnu ikke sket en udvikling af turistture med mindre både til småøerne, men Birkholmssposten vil blive markedsført mere aktivt i den kommende sommer.

Foreningen tager i april initiativ til et møde med cykeludlejere på Ærø for at prøve at udvikle konceptet "Lej en cykel i Søby, aflever den i Marstal og tag bussen tilbage". Der er endvidere planer om at udleje 20 elknallerter fra Søby Cykelforretning.

Der er fortsat meget at gøre med udvikling af pakkerejsetilbud. Der er i dag kun få tilbud: Ærø Strand har weekendpakker. Det lille Hotel og Tolbodhus markedsfører en fælles eventyrpakke.

Der er ikke sket noget omkring "Åben gård" konceptet, men introduktion af Kys Frøen naturcenteret ved Søbygård vil blive et godt turisttilbud til børn.

Det går dårligt med at øge overnatningsmulighederne. Ærøskøbing Vandrerhjem lukker, Søby Camping kan ikke få lov af staten til at udvide, og Ærøskøbing Camping har ikke penge til nødvendig renovering af gamle hytter.

Ærø Kommune

Ærø Kommune har et tæt samarbejde med Turist- og Erhvervsforeningen og kommunen støtter foreningen økonomisk med et grundtilskud på 1,2 mio.kr. årligt og et krone til krone tilskud svarende til summen af foreningens kontingentindtægter og generelle markedsføringsbidrag fra erhvervslivet, i alt 1,8 mio. kr. i 2009.

Kommunen har endnu ikke fået gødet jorden tilstrækkeligt til at øens handelsforeninger er blevet sammenlagt.

Arbejdet med at tiltrække arbejdskraft til øen er en løbende proces, hvor seneste tiltag er ansættelse af en bosætningsmedarbejder i turist- og erhvervsforeningen med fokus på tiltrækning af arbejdskraft og tilflyttere.

Som baggrund for en henvendelse til Erhvervsministeren om de vanskelige låneforhold i yderområder som Ærø, er Turist- og erhvervsforeningen begyndt at indsamle baggrundsmateriale fra ærøske virksomheder.

Kommunen vil i forbindelse med udarbejdelse af den kommende kommuneplan søge om tilladelse til udlæg af sommerhusområder ved Søby, Borgnæs og Marstal.

For at styrke mulighederne for at have fjernarbejdsplads på Ærø, har kommunen sammen med Turist- og Erhvervsforeningen gennemført en spørgeskemaundersøgelse for at afdække mulighederne for etablering af et brugerfinansieret højhastigheds bredbåndsnet på Ærø. Ærø Elforsyning, der var tiltænkt en rolle som ejer af nettet, ønskede ikke at være med på baggrund af den målte brugerinteresse. Der søges nye partnere til projektet.

Kommunen søger investorer til etablering af et kurcenter vest for Ærøskøbing, men den aktuelle finanskrise har vanskeliggjort opgaven.

En gruppe ærøborgere har nedsat en arbejdsgruppe, der er ved at lægge sidste hånd på et projekt om udvikling af cykelstier på Ærø og samtidigt lancere et projekt "Tryk på Ærø", der skal gøre Ærø til Danmarks venligste cykelø. Kommunen etablerer i samarbejde med Arbejdsmarkedets Feriefond, Skov- og naturstyrelsen og Naturturisme I/S cykelsti langs Drejet og kombineret cykel, gang og ridesti langs kysten i Nevre.

Der er endnu ikke taget skridt til at gøre dele af vandrestinet og andre naturområder specielt tilgængelige for bevægelseshæmmede.

Ud over samarbejdet med den lokale Turist- og erhvervsforening deltager kommunen også i det Sydfynske Udviklingssamarbejde, SUS, der arbejder målrettet med en række erhvervsfremmeprojekter til gavn for Sydfyn og øerne.

Følgende erhvervsprojekter blev søsat i SUS-regi efteråret 2008, og der blev nedsat arbejdsgrupper til at undersøge potentialet:

- etablering af sydfynsk investeringsfond
- etablering af kommunalt formidlet netværk
- frembringelse af velkomstpakke
- gør Sydfyn mere attraktiv for uddannelsessøgende – og for kandidater med videregående uddannelse
- oplevelseszoner i det sydfynske område
- kodeks for iværksætteri på Sydfyn
- etablering af netværk i erhvervsregi
- erhvervsservice i det sydfynske område.

Arbejdsgrupperne har afsluttet deres arbejde.

Endvidere arbejdes der gennem samarbejdet i Sydfyns Udviklingssamarbejde med følgende større projekter:

- Fremtidsfabrikken Sydfyn
- Mekatronik
- Maritime potentialer
- Fynske Fødevarer
- Sydfyn 20.10.2010 – et boligeksperiment
- Japanturisme
- Event Sydfyn

Nyt: Indsatsen for at gøre Ærø til Danmarks maritime centrum skal styrkes.

Nyt: Fokus på udlejning af cykler og elbiler herunder markedsføring som grøn og miljørigtig Ø.

Nyt: Bo på Ærø på prøve. Mulighederne ønskes afklaret af Turist- og erhvervsforeningen.

Natur og miljø

Det er fortsat et mål for Ærø Kommune at Ærø skal blive selvforsynende med vedvarende energi. Dette arbejde koordineres gennem VE-organisationen, der nu har fået kommunens Tekniske Afdeling som sekretariat. Der arbejdes i samarbejde med statens vindmøllesekretariat på at afdække eventuelle placeringsmuligheder for yderligere vindmøller på Ærø. Dette arbejde forventes afsluttet i foråret 2009 og indarbejdet i den kommende kommuneplan. Både fjernvarmeselskaberne i Marstal og i Ærøskøbing arbejder på at udvide solfangerarealet, og Marstal Fjernvarme overvejer at udvide med kedel til biobrændsel og eventuel elproduktion baseret på overskudsolvarme. Dyrkning af energipil på Ærø overvejes som supplement til halm, som energikilde.

Ærø Kommune har samlet styringen af bygningsvedligeholdelse og isolering med styring af kommunens forbrug af energi og vand hos samme medarbejder med en rammebevilling.

Investeringer i miljøforbedrende tiltag i bygningsmassen finansieres af herved opnåede besparelser.

Der arbejdes fortsat på sikring og videreudvikling af øens naturområder. Et projekt, der skulle genåbne vandløbet i Tranderupdal er midlertidigt skrinlagt på grund af modstand fra de berørte lodsejere.

Der er gennemført en kortlægning af Ærø's sparsomme vandressourcer og der vil i den kommende kommuneplan blive taget skridt til beskyttelse af grundvandsressourcen gennem styring af hvilke aktiviteter, der må være ovenpå grundvandsmagasinerne.

Kommunen arbejder fortsat på etablering af stier og spor i landskabet til glæde for den ikke motoriserede færdsel. Ud over Øhavsstien og de nye cykelstier ved Drejet og Nevre planlægges der etableret et sammenhængende net af ridentier fra Gråsten Nor til Vitsø Nor.

Ærø Naturskole styrkes ved etablering af Kys Frøen naturcenter på Søbygård i samarbejde med Naturturisme I/S.

Da kommunen fortsat ser etableringen af et biogasanlæg midt på øen, som en fordel for landbruget og for opfyldelsen af målsætningen om anvendelse af vedvarende energi, bibeholdes arealreservationen overfor lossepladsen til formålet, selvom der ikke umiddelbart er finansielle muligheder for at gennemføre projektet.